

ÖĞRENMENİN ÖNEMİ

MARIE CURIE'NİN ÖYKÜSÜ

Ann Donegan Johnson

ÖTEKİ YAYINEVİ

ÖĞRENMENİN ÖNEMİ MARIE CURIE'NİN ÖYKÜSÜ

Öteki

Çocuk Kitapları

Yazar

Ann Donegan Johnson

İllustrator

Pileggi

Tasarım

Tuna Tuna

Çevirmen

Emre Ak

10. Baskı

Ekim 2017

© **Öteki Yayınevi**

Sertifika No: 34460

Baskı ve Cilt

Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık
ve Yay. San. Tic. Ltd. Şti.

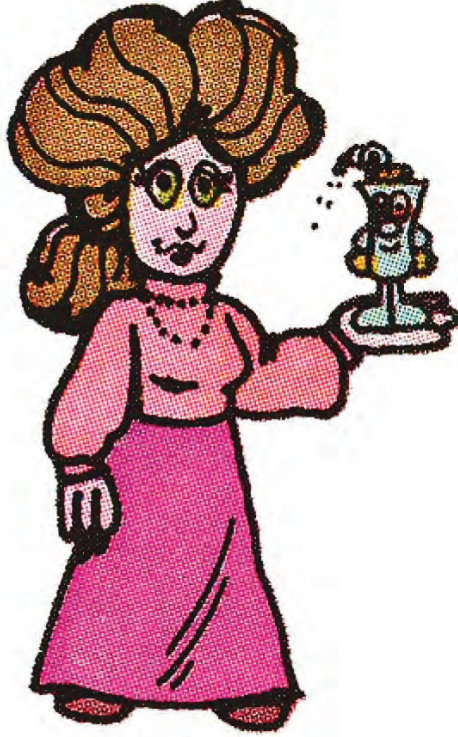
İkitelli Org. San. Bölğ. Deposite İş Merk.
A 6 Blok Kat:3 No: 309 Başakşehir / İstanbul
Tel: (0212) 671 61 51

Öteki Yayınevi

Eğitim Mah. Saygı Sok. Selimoğlu Sitesi
17 A Kadıköy / İstanbul
Tel: 0216 405 25 22
www.otekiyayinevi.com

ISBN: 978-975-8012-93-0

ÖĞRENMENİN ÖNEMİ

Bu öykü, öğrenmeyi çok seven Marie Curie ile ilgilidir. Burada okuyacağınız öykü, tümüyle onun yaşamındaki gerçek olaylar üzerine kurulmuştur. (Marie Curie ile ilgili ayrıntılı bilgileri son sayfada bulabilirsiniz.)

Bir Zamanlar

Polonya'nın Varşova Kentinde, Marya isiminde küçük bir kız yaşardı. Polonyalıların konuştuğu dilde Marya, İsa'nın annesi Meryem anlamına gelmektedir.

Küçük bir kızken Marya, akşam olduğunda kardeşleriyle birlikte sobanın etrafında oturup, anne veya babasının onlara okuduğu öyküleri dinlemeyi pek sevdi. Bu öyküleri dinlemek Marya'nın çok hoşuna gidiyordu ama küçük

kızın asıl istediği Şey, kendi başına okumayı öğrenmekti. Anne ve babası, Marya'ya, "Daha dört yaŐındasın kızım," diyorlardı. "Bu yaŐ, okumayı kendine dert etmeyecek kadar küçük bir yaŐ." Marya'dan üç yaŐ büyük olan ablası Bronya'nın kartondan kesip hazırladığı harfleri vardı. Ablası bunlarla sözcük türetirdi. Bazen de, Marya için özel sözcükler hazırlardı. Marya, sözcüklerden bazılarını tanıyordu da. "Bu sözcük ağaç!" diye bağırırdı ablasına. "Tıpkı Őu anda altında oturduğumuz ağaç gibi!" Ablası Bronya, "Öyle hızlı öğreniyorsun ki, inanılır gibi değil," diyordu. Marya da, "Gerçekten mi? Çok sevindim. Öğrenmek öyle eğlenceli ki," derdi ablasına. Tabii Bronya kız kardeşine, "ağaç" veya "kedi" ya da "koŐ" gibi basit sözcükleri öğretebiliyordu. Ancak Bronya daha yedi yaŐındaydı, dolayısıyla daha uzun sözcüklerde kendi de zorlanıyordu. Bir akşam, babası Marie ve Bronya'ya kitap okurken, Bronya, babasının gösterdiği kitaptaki sözcükleri anlamada öyle zorlandı ki, okumak istemedi.

Babası, “Sakin üzülme Bronya,” dedi. “Acele etmemelisin. Ağır ağır oku, göreceksin gerisi kendiliğinden gelecek.” Marya hem çok akıllı hem de çok ilgili bir çocuktü. Ama aynı zamanda, pek de sabırsızdı. Bronya’nın kitabını elinden kaptığı gibi, okumaya başladı. Bronya şaşkınlık içerisinde, “Marya, inanamıyorum!” diye haykırdı. “Bunu yapmanı ben mi öğrettim sana? Sadece elimdeki basit, kartondan kesme harflerle üstelik!” Marya güldü. “Herhalde öyle oldu,” dedi.

“Ne kadar eğlenceli değil mi? Artık tek başıma kitap okuyabileceğim!” O günden sonra, Marya, ne bulduysa okudu ve kitaplardan birçok yeni şey öğrendi. Marya, aynı zamanda, çevresini dikkatle izleyerek, dinleyerek ve bol bol soru sorarak da birçok şey öğrendi.

Marya'nın babası fen bilimleri profesörüydü. Bir gün Marya, babasının laboratuvarında taburenin üzerine çıktı ve dolaplardan birini açtı. Dolabın içinde çeşit çeşit şişeler, tüpler ve kavanozlar duruyordu. Marya, "Bunlar ne?" diye sordu.

Babası "Bunlar, bilim insanlarının çalışırken kullandıkları araç gereçlerden bazıları," diye yanıt verdi. Marya, "Bilim insanları ne yapar?" diye sordu.

Babası, "Onlar bazı şeyleri derinliğine inceler ve yeni şeyler keşfederler," dedi. Marya bunu duyduğunda, sevinçle güldü. "Ben de inceleme, araştırma yapmayı çok isterdim," dedi. "Belki bir gün ben de bir bilim insanı olabilir, yeni şeyler bulabilirim."

Bir gün Marya, babasının laboratuvarında tek başına otururken, tatlı bir sesin kendisine seslendiğini duydu: "Merhaba Marya!" Marya başını kaldırdı ve rafta duran minik bir deney tüpünün kendisine gülümsediğini gördü. Deney tüpü, "Benim adım Fıs," dedi.

“Seninle arkadaş olmak istiyorum.” Bunları söyledikten sonra, deney tüpü yerinden sıçrayarak Marya’nın yanına geldi.

Marya deney tüplerinin canlı olamayacağını çok iyi biliyordu, ama yine de Fıs’a gerçekmiş gibi davranmaya karar verdi. Fıs’la konuştuğu zamanlar, aslında kendisiyle konuşuyor olacağını da biliyordu. Ama yine de, deney tüpünden bir arkadaşının olmasının çok eğlenceli bir şey olacağını düşündü, her ne kadar bu dostu kendisinin hayal ürünü olsa bile.

Fıs, “Burada laboratuvarda bulunmanın çok hoşuna gittiğini fark ettim,” dedi. “Belki

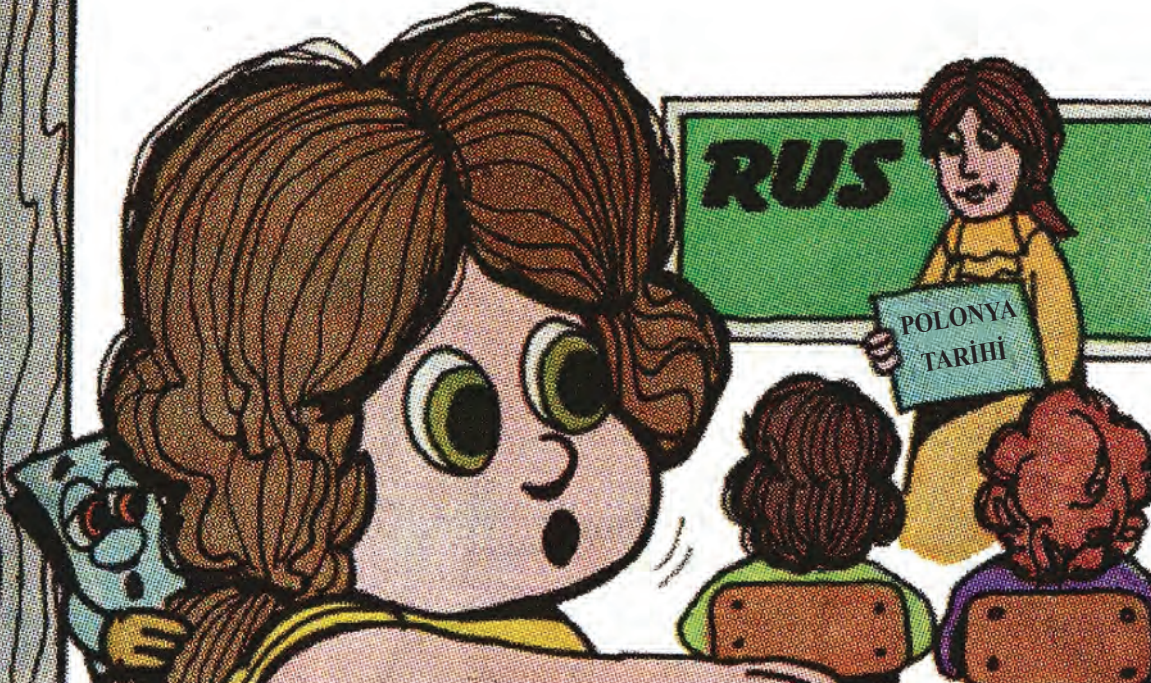

günün birinde sen de bir bilim insanı olursun. O zaman kendi laboratuvarın da olur.”

Marya, “Bu ne kadar harika olur, değil mi?” dedi. “Ancak o kadar çok insan, kızların büyüyünce bilim insanı olamayacağını söylüyor ki.” Fıs, “Yeterince şey öğrenirsen, yaşamda hemen her istediğini başarabilirsin,” dedi. “Kız veya erkek olman hiç fark etmez.”

Marya, Fıs’ın kendisine anlattığı şeylerden pek hoşlanıyordu.

Dolayısıyla, okula başlayacak yaşa geldiğinde, Fıs'ı her gün yanında okula götürüyordu. O sıralarda Rus işgali altında bulunan Polonya'da resmi tarih olarak Rus tarihi okutuluyordu. Marya'nın okulundaki tüm küçük kızlarda Polonya tarihini anlatan kitaplar vardı. Polonya Tarihi dersi geldiğinde, kitaplarını gizledikleri yerden çıkarıyorlardı. Minik kızlardan birine de, pencereden Rus askerini gözleme görevi veriliyordu. Asker okul yolunda görünür görünmez, gözcü seçilen çocuk sınıfa haber veriyordu. Fıs, "Bu çok akıllıca bir plan," diye düşünüyordu. Marya çok heyecanlıydı.

Polonya tarihini okumak çok eğlenceliydi. Rus askerlerine karşı gözcülük görevi yapmak daha da eğlenceliydi küçük çocuklar için. Bir de akılsız yasaklara karşı çıkmamanın zevkini düşünürseniz...

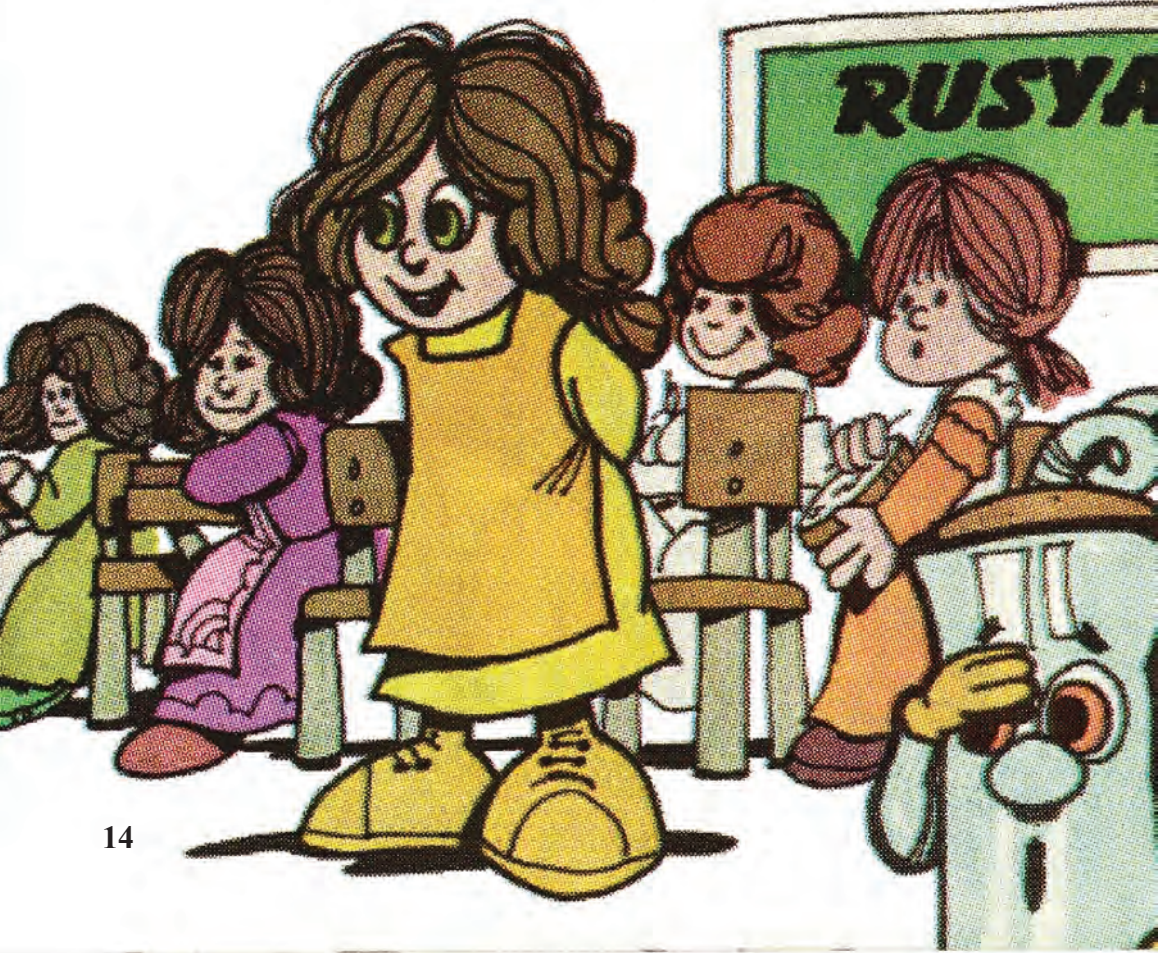
Bir gün gözcülük yapmakla görevlendirilen küçük kız, yolda asker çizmelerinin seslerini duydu. Okullarına doğru bir Rus askeri geliyordu. Küçük kız, “Geliyor! geliyor!” diye bağırmaya başladı. “Rus askeri dışarıda ve birazdan burada olur!” “Eyvah!” dedi öğretmenleri. “Çabuk! Hemen tarih kitaplarınızı gizleyin!” Kızlar telaşla kitaplarını saklayacak yer ararken, ayakları birbirlerine dolanıyordu. Kızlardan biri Fıs’a çarpınca, Fıs yere yuvarlandı.

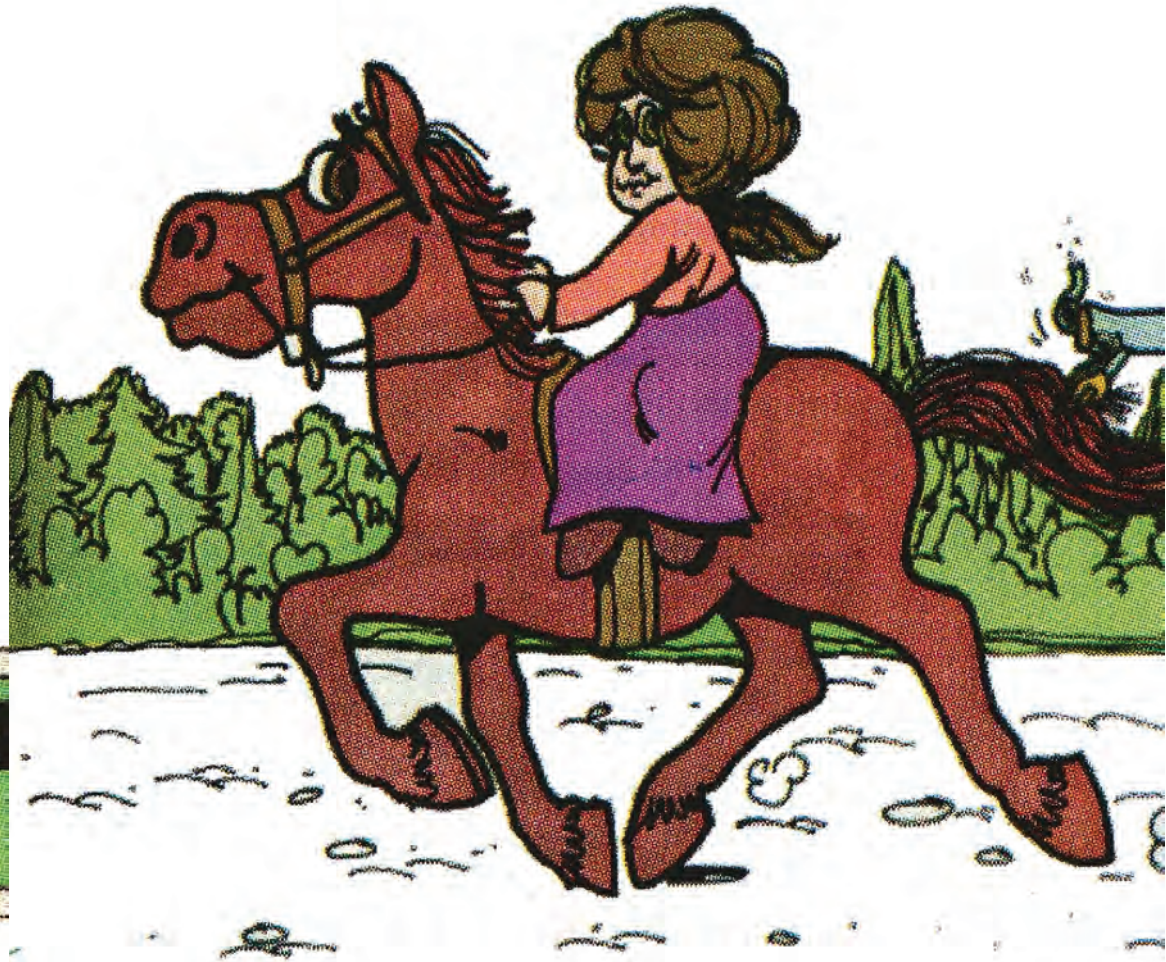

Öğretmenleri, “Çabuk olun! Lütfen acele edin!” diye bağıırıyordu. Rus askeri ağır adımlarla sınıfa girdi. Gördüğü manzaradan çok hoşnut kaldı. Sınıftaki kızların hepsi pek uslu oturuyor, el işi yapıyorlardı. Bazıları biraz soluksuz kalmış gibiydi, ama asker bunu fark etmedi. “Çok iyi!” dedi. Öğretmene dönerek, “Şimdi öğrencilerinizden biri bana çarların isimlerini teker teker saysın. Bunu Rusça olarak söylesin!” dedi. Küçük kızlardan bazıları korkudan titremeye başladılar, çünkü Rusya’nın tarih boyunca öyle çok çarı olmuştur ki...

Sonra Marya, öğretmenin kendisine seslendiğini duydu. “Umarım bir yanlış yapmam,” dedi Marya içinden. Marya, Rusya tarihindeki ilk çar ile başlayarak, hepsinin isimlerini tek tek saymaya başladı. Marya bunların hepsini okumuştur ve sırasıyla her birini kusursuz bir Rusça ile saydı. Fıs, “Of, atlattık!” dedi. “İyi ki Marya hem Polonya hem de Rus dilini iyi biliyor. Kim bilir ileride başka hangi dilleri öğrenecek? İyi ki çok okuyan bir çocuk!” Marya, lise çağına geldiğinde, çar isimlerinden çok öte, oldukça büyük bir bilgi birikimine sahipti. Yeni şeyler öğrenmekten büyük zevk alıyordu. On altı yaşındayken, liseyi sınıf birincisi olarak bitirdi. Fıs sevinçle, “Bu muhteşem bir olay, öyle değil

mi?” dedi. Marya’nın babası da Fıs’la aynı görüşteydi. Kızına, “Okulda çok iyi çalıştın,” dedi. “Ödüllendirilmeyi de çoktan hak ettin. Seni köyde yaşayan yeğenlerimin yanına tatile göndermeyi düşünüyorum.” Marya köy yaşamını çok sevdi. Köyün havası da doğası da muhteşemdi. Fıs’ı da yanına almıştı giderken. Güzel güneşli günlerde yemyeşil yollarda birlikte ata biniyorlardı. Bu gezilerde Fıs, bazen Marya’yı, “Ağır ol Marya! Ata binmeyi yeni öğreniyorsun” diye uyarırdı. Akşamları ise, Marya’nın kuzenleri ve onların köydeki arkadaşları eğlence düzenlerlerdi. Şarkılar söyler, dans eder ve hoşça vakit geçirirlerdi. Marya, öyle çok eğlenirdi ki böyle gecelerde, dansların ve şarkıların bitmesini hiç istemezdi.

Marya'nın köy ziyareti sona erdiğinde , tekrar Varşova'daki evlerine döndü. Geldiğinde, Bronya'nın çok üzgün olduğunu gördü. Ablası, "Paris'te tıp okumayı öyle çok istiyorum ki," dedi. "Ama bunu yapamayacağım. Maddi olanaklarımız buna elvermiyor."

Babaları, "Korkarım ki profesörlük fazla kazancı olan bir meslek değil,"dedi.

Marya babasının söyledikleri üzerine biraz düşündükten sonra, ablasına sarıldı. “İdare ederiz!” dedi. “Ben de bir işe girerim ve sana ihtiyacın olan parayı gönderirim.” Ablası, “Sen mi canım kardeşim?” dedi. “Ama... Ama sen hangi işi yapabilirsin ki?” Marya, “Ben çocuk bakıcısı olarak çalışabilirim ve küçük çocuklara birçok şey öğretebilirim,” dedi. Bronya itiraz etti, “Ama sen de üniversitede okumayı çok istiyorsun,” dedi.

Marya kararını açıkladı: “Üniversiteye gideceğim,” dedi. “Sen okulu bitirene kadar sana para göndereceğim. Sonra da, doktor olduğunda, sen bana destek olacaksın!”

Marya, Varşova’ dan uzaklarda bir ailenin yanında iş buldu. İnsanlarla bildiklerini paylaşmaktan ve onlara bir şeyler öğretmekten çok büyük zevk alıyordu. Yanında çalıştığı ailenin çocukları, bu sıcacık ve enerjik bakıcılarını çok seviyorlardı. Marya, onlarla saklambaç oynuyor, değişik oyunlarla onları güldürüyordu. Fıs’ ın da Marya ile birlikte gittiğini söylemeye gerek yok. Fıs, Marya’ ya ileride bir gün üniversiteye gideceğini ve bir bilim insanı olacağını sürekli anımsatıyordu. Dolayısıyla, Marya’ nın kendi başına kaldığı o ender anlarda, genç kız, okumaya, ders çalışmaya ve öğrenmeye devam ediyordu.

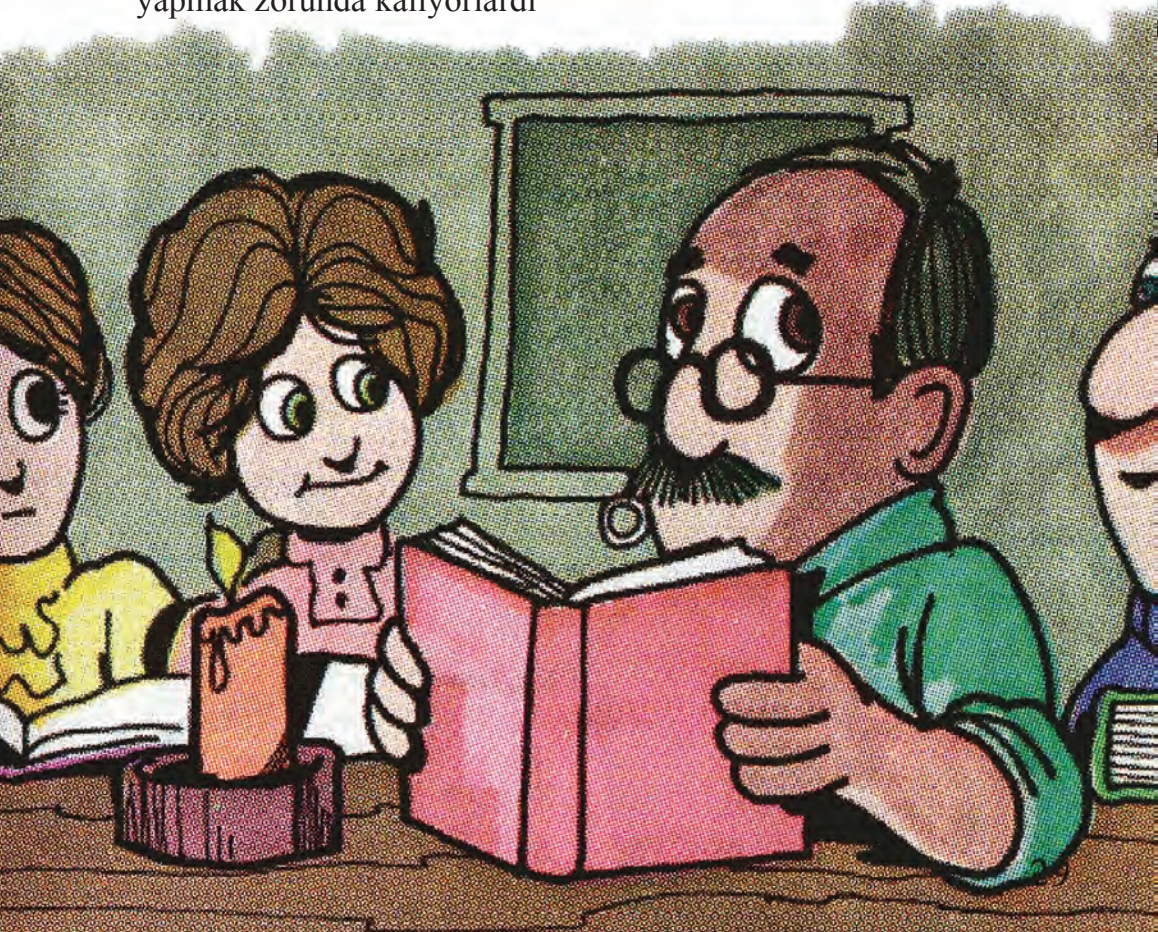
Çok uzun geçen ve sabır gerektiren beş yıldan sonra, Marya babasından çok özel bir mektup aldı. Mektubunda, babası şöyle yazıyordu: “Benim değerli yavrum Marya... Yeni bir işe girdim ve bana çok iyi bir maaş ödüyorlar. Artık ablan Bronya’ya okuması için para gönderebileceğim, dolayısıyla senin artık bakıcı olarak çalışmana gerek yok. Ne olur artık eve dön, çünkü hepimiz seni çok özledik!”

Marya, “Bak Fıs!” dedi. “Ne harika bir haber! Evime dönebileceğim. Yine annemi, babamı, kardeşlerimi görebileceğim ve belki bir süre sonra, üniversiteye gitme sırası bana gelecek!”

Marya yuvasına döndüğünde, koşa koşa babasının yanına giderek ona sarıldı. “Sonunda kavuştum!” dedi, sevinçten ağlayarak. “Sizleri görmeyeli öyle uzun zaman oldu ki!” Babası, “Tekrar aramızda, ailenin yanında olman öyle büyük bir mutluluk ki,” dedi. “Sensiz, evimiz bomboştu sanki.”

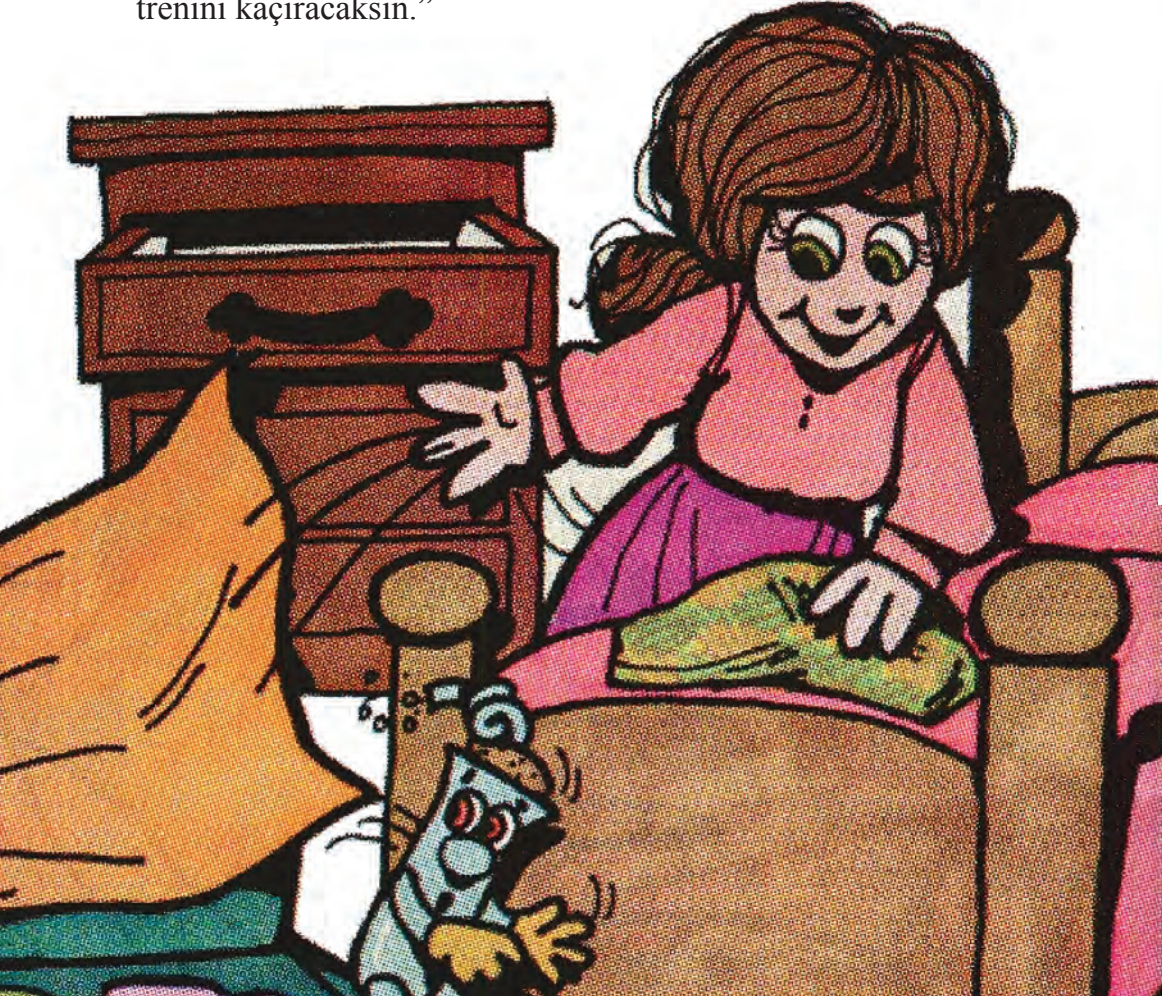
Marya, üniversiteye gitme sırasının kendisine gelmesini beklerken, ders çalışmaya ve öğrenmeye devam etmek istiyordu. Ancak o yıllarda Polonya’da yaşayan insanlar için liseden sonra eğitimlerini sürdürebilmek pek öyle kolay bir şey değildi. Çünkü Ruslar, Polonyalılar fazla eğitilmiş olmazlarsa, onları daha kolay denetim altında tutabileceklerini düşünüyorlardı. Eğitimlerini sürdürmek isteyen Polonyalılar da bunu genellikle gizlilik içerisinde yapmak zorunda kalıyorlardı

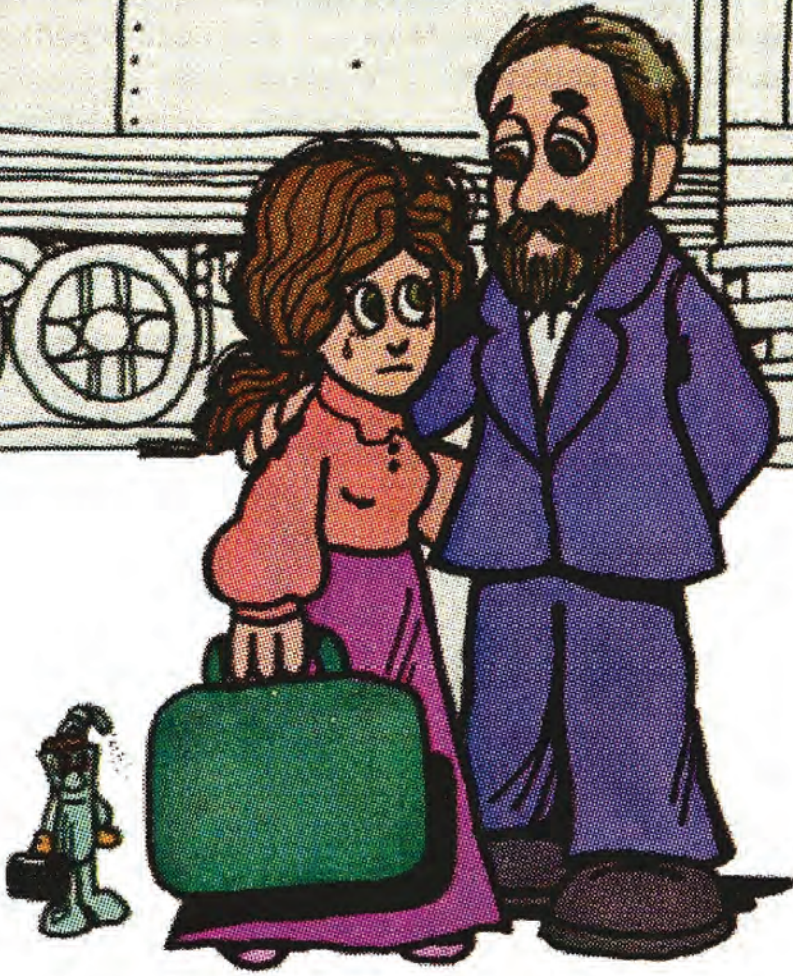

Marya, öğrenmeyle iç içe olan ve öğrenmenin değerini çok iyi bilen dostlar buldu kendine. Akşamları sırayla birbirlerinin evlerinde buluşuyorlardı. Hep birlikte ders çalışır ve bilgi alışverişinde bulunurlardı. Ancak buluşma yerlerini sık sık değiştirmek durumundaydılar, çünkü ilgi çekmek istemiyorlardı. Yakalanırlarsa, bu onlar için çok kötü olabilirdi. Marya, birkaç ay boyunca bu şekilde ders çalıştı ve çok şey öğrendi. Sonra bir gün Paris'ten bir mektup geldi, Marya, sevinçten bağırmağa başladı: "Mektup Bronya'dan, Ablam tıp fakültesini bitirmiş ve benim onun yanına gitmemi istiyor. Kendisi ve kocası Kasimir ile kalmamı istiyor. Artık sonunda üniversiteye gidebileceğim." Babası, "Senin adına öyle sevindim ki kızım," dedi. "Gerçekten de okumayı ve bir bilim insanı olmayı fazlasıyla hak ettin sen."

Fıs, “Liseyi bitirdikten sonra da öğrenmeye ve ders çalışmaya devam ettiğin için mutlusun, öyle değil mi?” dedi. “Şimdi artık her zaman istemiş olduğun şeyi yapabileceksin.” Marya gerçekten de mutluluktan uçuyordu. “Tüm emeklerime değdi,” dedi Fıs’a. Marya, “Beni bekleyen öğrenimin çok uzun ve güç olacağını biliyorum ama bu hiç önemli değil,” dedi. Koşa koşa odasına gitti ve bavulunu hazırlamaya başladı. “Yeni şeyler öğreniyorsa insan, ders çalışmak pek eğlenceli bir şey,” dedi. “Ve eğer yarın bir gün büyük bir bilim insanı olursam ve önemli bir buluş yaparsam, bu insanlar için çok yararlı olabilir.” Fıs, “Hayal alemine dalıp gideceğine, haydi biraz elini çabuk tut,” dedi. “Eğer dikkat etmezsen, trenini kaçıracaksın.”

Marya aceleyle bavulunu hazırladı ve babası tren istasyonuna kadar ona eşlik etti. Marya, birdenbire kendini öyle yalnız hissetti ki. “Ah babacığım, seni çok özleyeceğim,” dedi. Babası da, “Ben de seni çok özleyeceğim kızım,” dedi. “Ama artık gitmelisin. Sen, kız kardeşine doktor olma fırsatını sağladın. Şimdi bir bilim insanı olma sırası sende.” Böylece Marya ve Fıs trene bindiler. Tren ağır ağır istasyondan çıktı. Marya yol boyunca, onları Varşova’dan uzaklaştıran trenin penceresinden çevreyi gözledi.

Paris'e vardıklarında, Marya, hüznünü ve durgunluğunu üzerinden atmıştı. Tersine, şimdi çok mutluydu ve üniversitede okuyacağı için oldukça heyecanlıydı. Bronya ve Kasimir, Marya'yı istasyonda karşıladılar. Genç kızın okumaya ne kadar hevesli olduğunu görünce de birbirlerine bakıp gülümsediler. Marya, "Şimdi hemen Sorbonne Üniversitesi'ne gidebiliriz!" dedi heyecanla. Bronya, "Önce bir eve uğramak istemez miydin?" diye sordu.

Marya'nın gözü üniversite dışında hiçbir şey görmüyordu. Sorbonne, dünyanın en iyi üniversitelerinden birisiydi. Ayrıca, Sorbonne o yıllarda fen bölümüne kadın öğrenci kabul eden ender üniversitelerden biriydi. Marya'nın içi içine sığmıyordu. Okula kaydını yaptırırken, artık Marya ismini kullanmamaya karar verdi. "Paris'te olduğum sürece, Marya'nın Fransızca karşılığını kullanacağım," dedi. O günden sonra, Marya'ya, Marie diye seslenildi.

İlk başta, Marie, ablası Bronya ve eşi Kasimir ile oturmaktan çok memnundu. Fakat dersler başladıktan sonra, Marie bir sorun ile karşı karşıya buldu kendini.

Bir akşam, “Biliyor musun Fıs,” dedi. “Bronya ve Kasimir çok iyi insanlar ve çok tanıdıkları var. Bir akşam geçmiyor ki birileri oturmaya gelmesin. Sürekli birbirleriyle konuşuyor ve piyano çalıyorlar. Çevremde bu kadar gürültü varken ben nasıl ders çalışabilirim ki?”

Fıs, “Bunu ben de bilmiyorum,” dedi. Böylece Marie, Bronya ve Kasimir ile bu konuyu konuşmaya karar verdi.

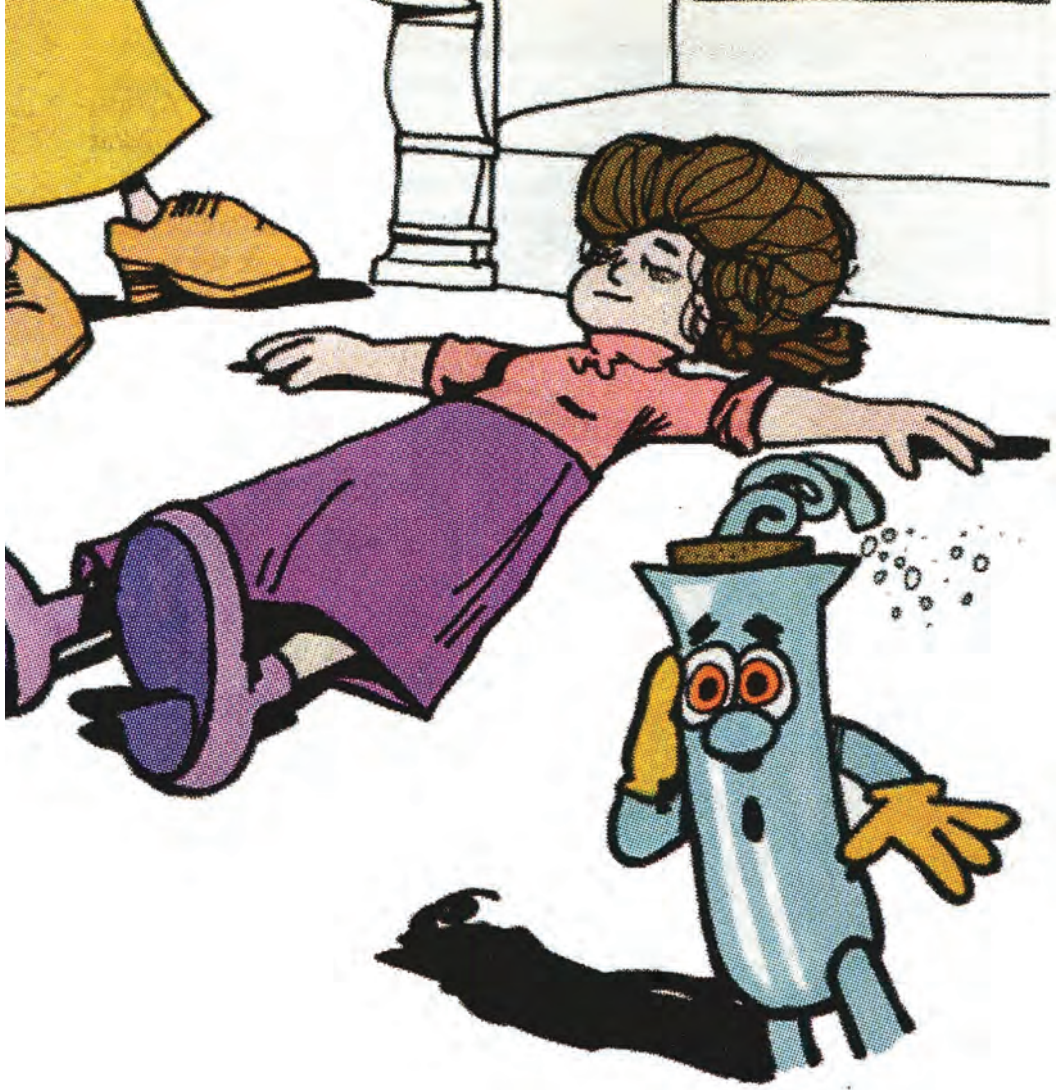
Marie, Bronya ve Kasimir'e "Sizi de, yuvanızı da, arkadaşlarınızı da çok seviyorum," dedi. "Sizi ziyarete gelen eş dost da çok hoş insanlar. Ders çalışmadığım zamanlarda onların sohbetinden son derece memnunum. Ancak, bir şeyler öğrenmeye çalışırken, bu ortamda derslerime yeterince kendimi veremiyorum, dikkatim dağılıyor. Kanımca, üniversite yakınında ufak bir oda kiralsam daha iyi olur. Böylece hem kütüphaneye hem de çalışmalarım için zorunlu olan laboratuvara da yakın olurum."

Bronya, "Seni anlıyoruz Marie," dedi. "Senin bizimle kalman bizi çok mutlu ediyor ama galiba gerçekten daha sessiz ve sakin bir ortama ihtiyacın var."

Fıs, “Sanırım taşınma fikri senin için en doğru karardı” dedi. Marie, üniversitenin çok yakınında küçük, tek odalı bir çatı katı kiralamıştı. Fakat aradan biraz zaman geçtiğinde, Fıs, artık o kadar emin değildi. Marie, kömür ve gazyağından tasarruf etmek istiyordu, dolayısıyla her akşam kütüphaneye gidiyordu ders çalışmak için. Sonra, kütüphane saat onda kapandığında, Marie tekrar çatı katındaki buz gibi olan küçük odasına dönerek, çoğu gece çok geç saatlere kadar ders çalışmaya devam ediyordu. Marie artık elleri kalem tutamayacak kadar üşüdüğünde ve gözlerini daha fazla açık tutamadığında, yatıp uyuyordu. Fıs, “Marie, daha fazla dinlenmelisin,” diye onu uyardı. “Ayrıca , düzgün beslenmiyorsun, yeterince yemek bile yemiyorsun. Dikkat etmezsen bunun sonu hastalıktır.”

Marie güldü Fıs’a, yemek yeme ya da uyku uyumayı düşünemeyecek kadar meşgul olduğunu söyledi. “Öğrenecek o kadar çok şey var ki,” dedi.

Fakat bir akşamüstü Sorbonne'den eve dönerken, Marie'nin başı dönmeye başladı. Tavan arasındaki küçük odasına giden basamakları tırmanmaya çalıştı, ama olmadı. Birden bayılarak yere yığıldı.

“Eyvah!” diye haykırdı Fıs, “Korktuğum başıma geldi!” Fıs, Marie'nin sınıf arkadaşlarından birinin o anda rastlantı eseri oradan geçmekte olduğuna ve Marie'nin durumunu gördüğüne çok sevindi.

Marie'nin arkadaşı hemen Kasimir'e haber yolladı. Kasimir, Marie'nin ne kadar solgun ve güçsüz kaldığını görünce, çok üzüldü. "Marie, berbat görünüyorsun!" diye bağırdı. "Kendine hiç bakmadığın belli. En son ne zaman düzgün bir öğün yemek yedin?"

Marie, "Emin değilim," diye fısıldadı, "Galiba bu sabah birkaç tane kiraz ve biraz turp yemiştım." Kasimir, "Tahminim doğruysa, geceleri çok geç saatlere kadar da oturup ders çalışıyorsundur?" Marie kuzu kuzu başını salladı. Kasimir, "Hemen paltonu üzerine giy!" diye emretti. "Hemen şimdi benimle eve dönüyorsun!"

Marie, ablasının sıcak yuvasında besleyici bir yemek yerken, Fıs, “Umarım dersini aldın Marie,” dedi. Marie güldü. “Yemeğin tadını unutmaya başlamıştım,” dedi. “Haklısın Fıs. Kendi kendimi hasta ettim aslında ve bu çok yanlış bir tutumdur. Sağlığım yerinde olmadıktan sonra, öğrendiğim şeylerin bir yararı olmayacaktır ki.” Fıs, “Bunu hiçbir zaman unutmamaya özen göster,” dedi.

Marie kısa zamanda tekrar eski sağlığına kavuştu. Fakat hiçbir zaman, hastalandığında kendini ne kadar kötü hissettiğini unutmadı. O günden sonra sağlığına daha fazla dikkat etti ve sabırsız olmamaya özen gösterdi.

Fıs'a, "Eğer bir bilim insanı olacaksam, öğrenmem gereken çok şey var," dedi. "Bunların hepsini bir geceye sığdıramayacağıma göre, disiplinli bir şekilde, düzenli çalışarak yapmalıyım bunu. Böylece bozuk bir uyku düzenim olmaz ve yanlış beslenmemiş, sağlığıma da zarar vermemiş olurum. Ayrıca sağlıksız bir bilim insanı ne işe yarar?"

Genç kız üniversite laboratuvarında çalışmaya devam etti. Bu ortama bayılıyordu. İnsanlar yaptıkları iş üzerinde yoğunlaştığında, hüküm süren sessizliği çok seviyordu. Laboratuvardaki aletlere, pırıl pırıl deney tüplerine ve araç gereçlere hayrandı.

Birkaç yıl boyunca laboratuvarda ve üniversitedeki dersleri-

ne çalıştıktan sonra, Marie bir sürü bilimsel şey hakkında derin bilgi sahibi olmuştu. Artık nihayet, onun, bir bilim insanı olarak kabul edilmesini sağlayacak sınava girmesinin zamanı gelmişti. Marie, “Öyle heyecanlıyım ki,” diyordu. “Hiçbir şey anımsayamıyorum.” Fıs, “Sadece rahat ol,” dedi. “Yeter ki rahat ol, her şey iyi gidecek.” Fıs haklıydı. Marie sınavda o kadar başarılı oldu ki, sınıfının birincisiydi. Marie, “Bak Fıs, şimdi artık gerçek bir bilim insanıyım!” diye sevinçle bağırdı. “Harcadığım onca emeğe fazlasıyla değdi!” Fıs, “Gerçekten çok emek harcadın. Zor işti, değil mi?” dedi. “Ama aynı zamanda çok da eğlenceliydi.”

Marie, “Evet, doğru,” dedi. “Önümde beni bekleyen daha çok iş var. Hem çok emek gerektirecek, hem de çok eğlenceli olacak, çünkü ne kadar öğrenirsem öğreneyim, önümde hâlâ öğrenmem gereken yeni bir sürü şey olacak.”

Kısa süre sonra, Marie'den kendileri için bilimsel araştırmalar yapmasını rica eden birçoğ kişi oldu. Bir gün, profesör olan bir arkadaşı, Marie'nin üniversitedeki küçük laboratuvarına uğradı. Marie'yi tedirgin ve üzgün bir halde buldu.

Arkadaşı, "Ne oldu, neyin var Marie?" diye sordu. Marie arkadaşına, "Bana olağanüstü ilginç işler veriliyor," dedi. Ancak bu işleri yapabilmem için gerekli olan çalışma grubuna sahip değilim. Örneğin, bir çalışma grubum olsa bile, bu laboratuvarın kapasitesi buna uygun değil ki!"

Profesör, düşünceli düşünceli, “Hmm!” dedi. “Doğrusunu söylemek gerekirse, gerçekten de biraz dar burası.” Profesör biraz düşündü. Sonra, “Zannedersen sana yardımcı olabilecek birini tanıyorum ben,” dedi. Marie, “Öyle mi?” dedi. “Bu harika olur doğrusu!” Bu konuşmadan kısa bir süre sonra, Marie, profesör dostunun evine o kişiyle tanıştırmak üzere davet edildi. Bu kişi, ünlü bilim insanı Pierre Curie’ydi. Marie, bu ünlü adamla tanıştığında, biraz utangaç hissetti kendini. Ama ondan pek hoşlandı, çünkü o çok iyi bir insandı. Pierre de Marie’den çok etkilendi, çünkü bu genç bilim insanı, konusuna hakim, ayrıca çok çalışkan ve içtendi. Pierre Curie içinden, “Ne kadar içten ve ilginç bir insan bu genç bayan,” diye düşündü. Sonra profesör arkadaşı, Pierre’ye Marie’nin küçücük laboratuvarından söz etti. “Marie çok önemli şeyler üzerinde çalışıyor,” dedi. Ancak ne gerekli malzemeye, ne çalışma grubuna, ne de yeterli yere sahip.”

Pierre bunları, duyduktan sonra, hemen Marie’yi kendi laboratuvarında çalışmak üzere davet etti. “Sizinle birlikte çalışmaktan büyük memnuniyet duyarım,” dedi. Marie, “Ama sizi rahatsız etmek istemem,” diye karşılık verdi. Pierre, “Hayır, inanın ki memnun olurum,” diye üsteledi. Fıs gülümsedi. “Pierre Curie’den hoşlandım,” diye düşündü.

Marie, nihayet önemli çalışmalarını gerçekleştirecek kadar büyük bir alana sahip olduğu için çok mutluydu. Pierre de Marie'ye yardım edebildiği için pek memnundu. Pierre her sabah uyandığında, laboratuvarına gidip çalışacağı ve Marie'yi göreceği için sevinç içerisinde uyanıyordu.

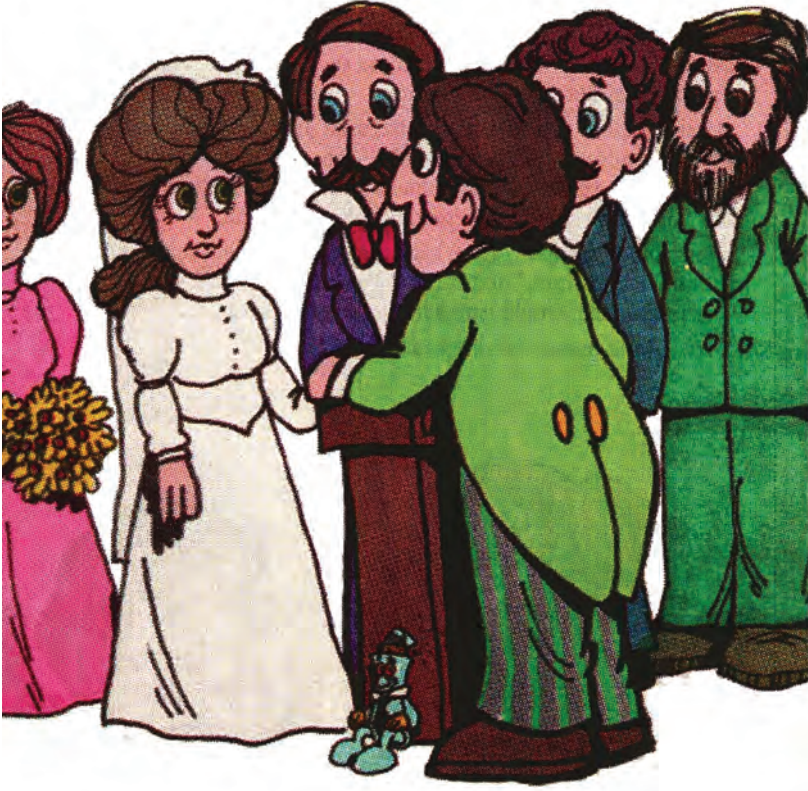

Pierre, kendisine evlenme teklifinde bulunduğunda, Marie, Pierre'yi sadece birkaç aydır tanıyordu. "Sizi çok seviyorum," dedi Pierre. "Ben hep sizinle birlikte olmak istiyorum."

Marie kendini çok mutlu hissetti, ama aynı zamanda onu derin derin düşündüren bir sorunu vardı. "Ben de sizi seviyorum," dedi Pierre'ye. "Hep sizinle birlikte olmayı istiyorum. Fakat bazen yurdum olan Polonya'ya dönmem gerektiğini düşünüyorum." Pierre başını salladı. "Zaman zaman yurdunu ve aileni çok özlediğini tahmin edebiliyorum," dedi. "Fakat Polonya şimdi bir başka ülkenin yönetimi altında. Orada işini sürdürmene izin verilmez."

Sizce Marie bunun üzerine nasıl bir yanıt verdi?

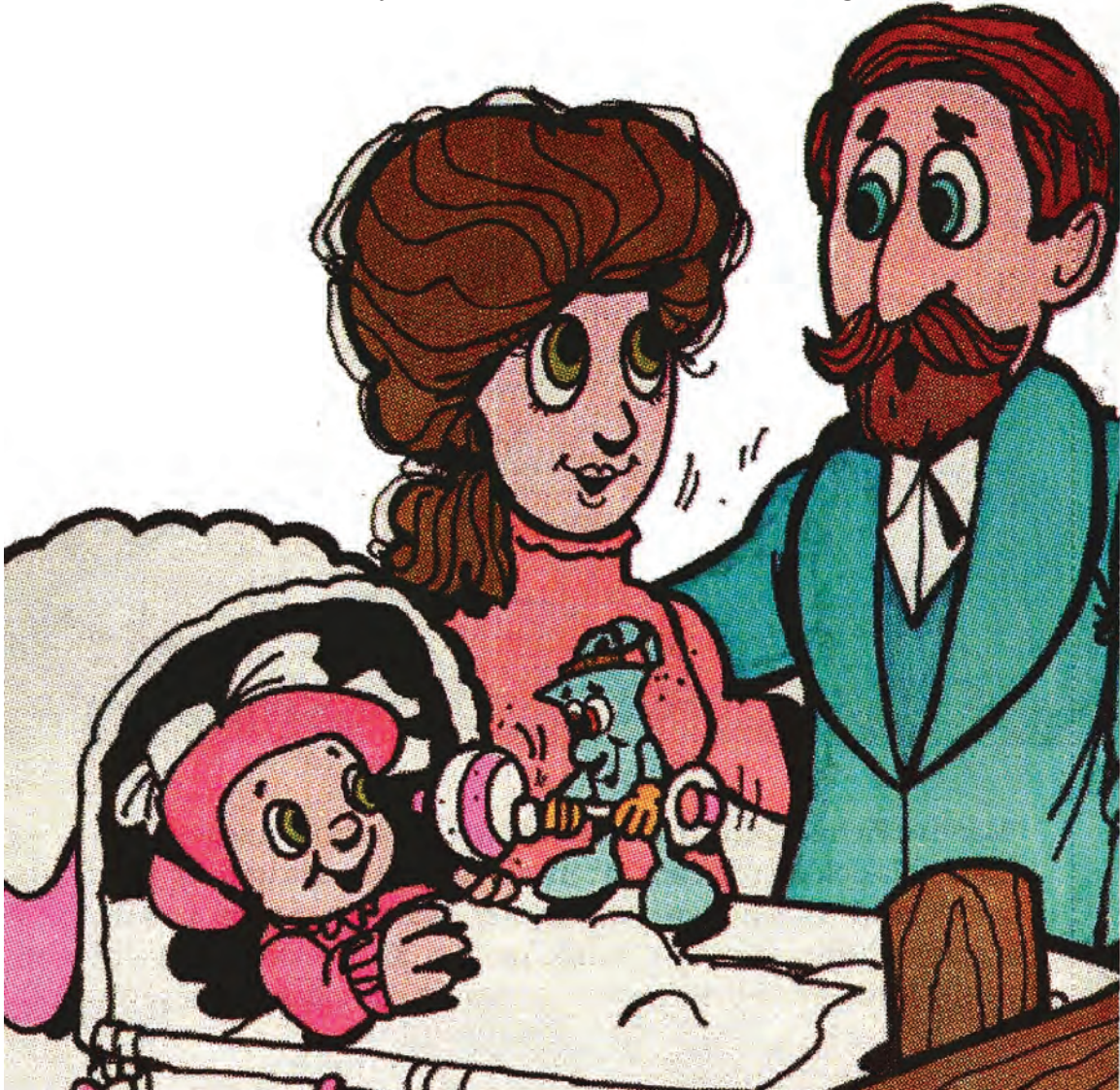

Marie, Pierre'nin evlenme teklifini kabul etti. Evlilik törenleri, Marie ve Pierre'nin tanışmalarından bir yıl sonra gerçekleşti. Marie ve Pierre evlendikleri gün çok mutluydular. Onları bekleyen çok güzel günler vardı gelecekte. Birlikte bir ömür geçirmek, bilgilerini paylaşmak ve birlikte çalışmak ve güzel şeyler üretmek vardı onların önlerinde. Fıs'ın yüzü mutluluğun verdiği sevinçle daha da bir aydınlanmıştı.

Marie ve Pierre gerçekten de çok mutluydular. Balayı için sepetlerinin içini kitapla doldurarak, Paris'in telaş ve gürültüsünden uzak bir yere, Fransa'nın bir köyüne bisikletle gittiler. Yolda mola verip kırlarda çimenlerin üstüne oturarak piknik yaptılar. Kır çiçekleri topladılar. Hayat çok güzeldi ve bunu birlikte paylaşmak çok eğlenceli bir şeydi.

Balayından döndükleri zaman, Marie ve Pierre birlikte çalışmaya devam ettiler. Keşfedilmesi gereken o kadar çok şey vardı ki, laboratuvarlarında saatlerce çalışıyorlardı. Sonra, yaşamlarını tamamlayan ve bir kat daha anlamlı kılan bir şey oldu. Marie ve Pierre'nin bir kızları dünyaya geldi.

Marie, bebeği beşiğinde seyrederek, "Kızımız ne kadar güzel!" dedi. Pierre, "Tıpkı sana benziyor," dedi. Marie gülümsedi. Marie, "Adını Irene koyalım," dedi. Pierre de, bu ismi beğendi.

Marie anne olmaktan çok büyük zevk almıştı. Aynı zamanda bir bilim insanı olmaktan da çok büyük zevk alıyordu. Marie, her ikisinde de harika bir şekilde başarılıydı.

Bu yıllar içerisinde, fotoğrafçılıkta kullanılan yassı cam tabakalar, siyah kağıtlar içerisinde korunuyordu. Bunun nedeni, ışık gördüklerinde, üzerlerinde beyaz lekelerin oluşmasını engellemkti. Marie, bir başka bilim insanının bazı taşların, bu şekilde ambalajlanmış yassı cam tabakalarının yakınına koyulduğunda, bu siyah kağıt içerisinde ambalajlanmış tabakalarda beklenmedik bir biçimde beyaz lekeler oluşturduğunu öğrenmişti. Bu, şu anlama geliyordu: Bu taşlardan birtakım ışınlar çıkıyordu ve bu görünmez ışınlar öylesine güçlüydüler ki, siyah kağıttan bile geçebiliyorlardı. Bilim insanları bunlara X-ışınları diyorlardı. Marie, “Çok merak ediyorum,” dedi. “Acaba bu taşların içerisinde ne tür bir madde var da, böylesine ışınlar yayabiliyor?”

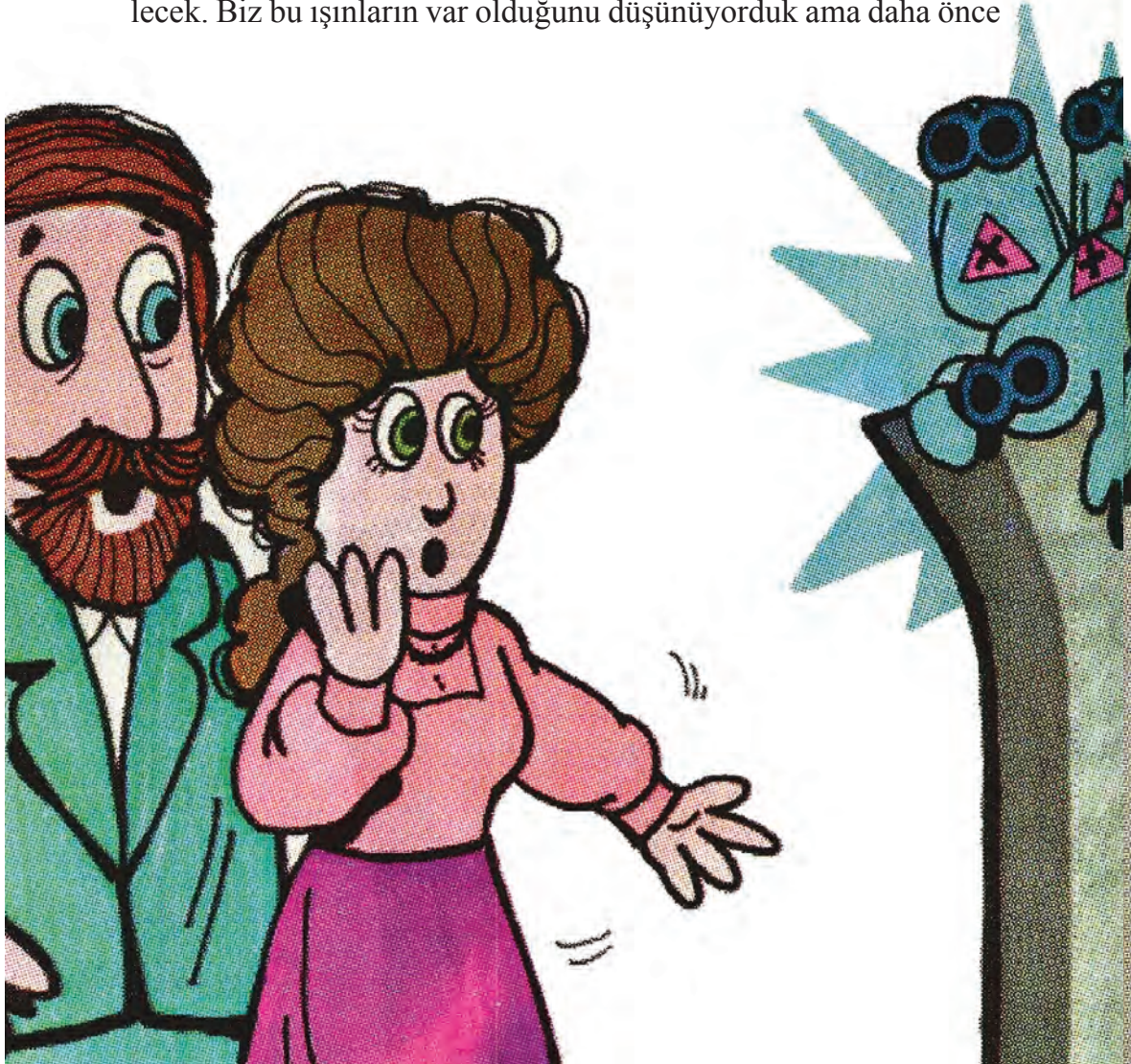
Pierre'nin yardımıyla, Marie bu sıradışı taşları incelemeye başladı. Sonra başka taşları da inceleyerek araştırmasını sürdürdü. Görünmez ışınlar çıkaran ikinci bir tür taş daha buldu. Bu kaya türünün adı uranyuma çok henzeyen ve radyoaktif madde olan pitchblende idi. Siyah ve sertti.

Marie, "Bu kayanın içerisinde, bizlerin henüz bilmediği bir madde bulunuyor olmalı," dedi. "Işın çıkaran bu madde, sadece bir kayada, az miktarda bulunuyor. Eğer bol miktarda pitchblende olsa ve bunları eritsem, belki o zaman bu madde her ne ise, ondan yeterince üretmem mümkün olur. O zaman da ışınları görmem olanaklı hale gelir." Fıs, "Ama pitchblende çok pahalı," dedi. "Dolayısıyla bu kayadan nasıl bol miktarda edinebileceksin ki?" Marie şanslı biriydi. Avusturya imparatoru, bu başarılı genç bilim insanının çalışmalarını duymuştu ve Marie'ye armağan olarak tam bir ton pitchblende gönderdi. Böylece Marie ve Pierre, kocaman bir kazanda, bu kayaları tek tek eritmeye başladılar. Büyük kaya parçalarını, çok az bir miktar kalana değin kaynatıp eritiyorlardı.

Pitchblende'yi ilk defa eritmeye başlamalarından iki sene sonra, bir gece Pierre ve Marie, uyumadan önce deneylerini son bir kez gözden geçirmek için laboratuvarlarına gittiler. Marie, "Pierre, şuraya bak!" diye bağırdı.

Gördükleri manzara, inanılmazdı. Kazandan çok güzel, ışıltılı parlakan mavi bir ışık yükseliyordu. Nihayet, aradıkları ışınları görmelerini mümkün kılacak kadar pitchblende kaynatabilmişlerdi. Pierre, "Bu harika!" dedi. "Şimdi bütün dünya, ışınları görebilecek. Biz bu ışınların var olduğunu düşünüyorduk ama daha önce

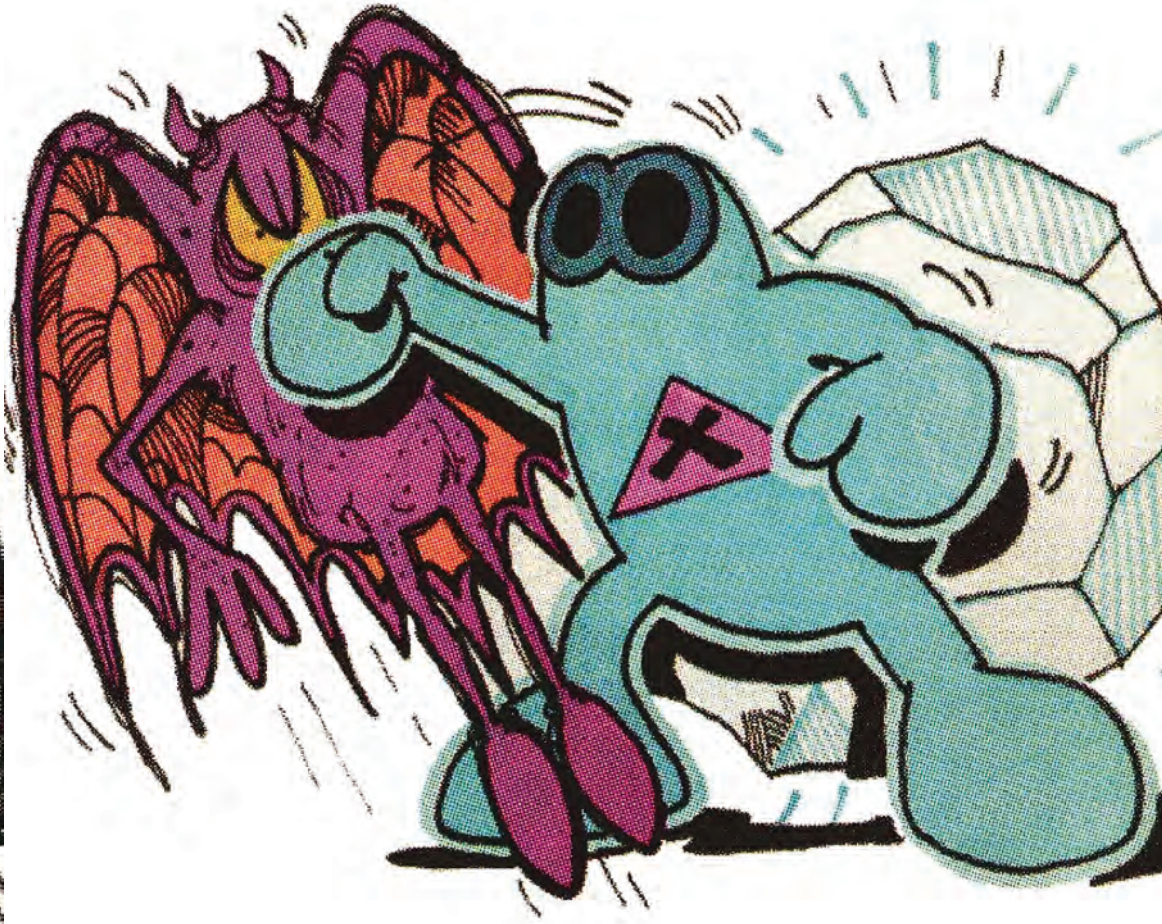
ne biz ne de başkaları bunları çıplak gözle görmüştü.” Daha sonra, Marie, mavi ışınları üreten, pitchblende'nin içindeki bu maddeye radyum adını vermeye karar verdi. Marie ve Pierre radyumu keşfettiklerinde, aslında yeni bir kimyasal element keşfetmiş oldular. Yaptıkları çok zor bir işti doğrusu. Yepyeni bir element keşfetmek muhteşem bir olaydır, çünkü elementler, evrenimizin yapısını oluşturan maddelerdir.

Marie ve Pierre, çalışmalarından dolayı birçok ödül aldılar. Bu ödüller arasında bir tanesinin çok özel bir yeri vardı onlar için. Bu, Norveç Kralı tarafından Marie ve Pierre'ye takdim edilen, fizik dalında verilmiş olan Nobel ödülüydü.

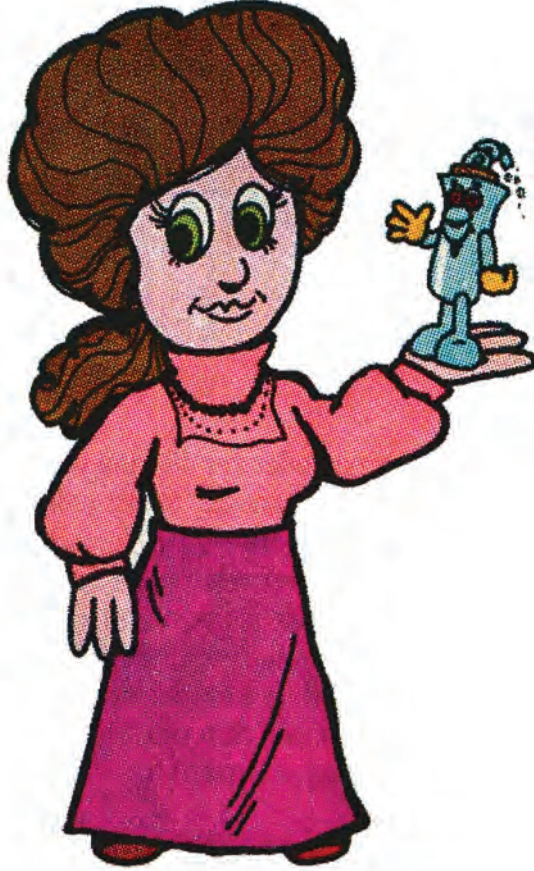
Marie ve Pierre, her ne kadar kendilerine verilen ödüllerden dolayı büyük bir mutluluk yaşadılarsa da, onları çok ama çok daha mutlu eden şey, radyumun nerelerde ve neler için kullanılabileceğini keşfetmeleri oldu. Bu elementteki ışınlar sayesinde, bilim

insanları nesnelerin içini görebiliyorlardı. İnsanların iç yapılarını görmeleri bile mümkün oldu böylece. Radyum, gerçek olup olmadıklarını anlayabilmek için, elmasları kontrol etmede kullanılabilirdi. En önemlisi, radyum, bazı kanser türlerini iyileştirebiliyordu. Marie'nin keşfi sayesinde birçok hayat kurtarıldı.

Marie Curie, öğrenmeyi çok sevdiği için, hedefine ulaştı. Çok ünlü bir bilim insanı oldu ve sayısız insana yardım edebildi.

Eğer yaşamınızda ne yapacağınıza kendiniz karar vermek istiyorsanız, belki sürekli yeni şeyler öğrenmek, ne yapmak istediğinizi keşfetmenizde size yardımcı olacak ve hedefinize ulaşmanızı kolaylaştıracaktır.

Tıpkı dostumuz Marie Curie için olduğu gibi.

MARIE CURIE

Marie Curie, Marya Sklodowska ismiyle 7 Kasım 1867'de Polonya'nın başkenti Varşova'da doğdu. Marya'nın doğmasından yüzyıldan fazla bir zaman önce, Polonya kendisinden daha güçlü olan komşuları tarafından işgal edilmiş ve Almanya, Rusya ve Avusturya arasında paylaşılmıştı. Marya, Polonya'nın Rus bölümünde dünyaya gelmişti.

Çocukluğundan itibaren Marya'nın olağanüstü bir hafızası olduğu fark edildi. Daha dört yaşındayken okumayı çözmüştü. Bundan yedi yıl sonra Marya'nın annesi veremden öldü. Matematik ve fizik profesörü olan babası dört çocuğunu tek başına yetiştirmek durumunda kaldı. Evlerinde bir laboratuvar bulunuyordu. Burada cam deney tüpleri, hassas teraziler ve bir de elektroskop vardı. Marya bunları ilginç buluyor ve ileride kendisi de bir bilim insanı olma umudunu taşıyordu.

Marya, Polonyalı öğretmenlerin ders verdiği Rus okullarında eğitim gördü. Öğretmenleri onu

MARIE CURIE
1867 - 1934

“olağanüstü yetenekli” buluyorlardı. On altı yaşındayken bir Rus okulundan sınıf birincisi olarak mezun oldu. Babasının maddi olanakları çok sınırlı olduğu için Marya, ablası Bronya'nın Paris Sorbonne Üniversitesi'nde eğitim masraflarına katkıda bulunmak için çocuk bakıcısı olarak çalışmaya başladı. Ablası doktor olduğunda, o da Marya'nın eğitim masraflarını karşılayacaktı. 1891 yılında Marya, Paris'e gitti. Sorbonne Bilimler Akademisi'ne kaydoldu. Kayıt belgesine Marya isminin Fransızca karşılığı olan “Marie” yazıldı.

1893 yılında sınıf birincisi olarak Fizik Bilimleri dalında diplomasını aldı. 1894'te de sınıf

MARIE CURIE

ikincisi olarak Matematik Bilimleri dalından mezun oldu. Ünlü Fransız fizikçi Pierre Curie ile aynı yıl tanıştı. Sevgi ve saygı üzerine kurulmuş olan evlilikleri, aynı zamanda ortak başarıları sonucu dünya çapında tanınmalarına yol açacak bilimsel çalışmalarının da temeliydi. İki kızlarının doğumu (Irene, 1897 ve Eve, 1904) Marie'nin bilimsel çalışmalarını etkilemedi. Marie hem iyi bir anne hem de iyi bir bilim insanı olmaya kararlıydı ve her ikisini de başardı.

1896 yılında Henri Becquerel, uranyum tozunun, röntgen ışınları benzeri güçlü ışınlar saldığını keşfetti. Karı koca Curie'ler bu yeni maddeyi incelemeye başladılar. Marie, bu maddenin adını sonradan radyoaktivite koyacaktı. Araştırdıkları konu, uranyum dışında başka maddelerin de bu ışınları salıp salmadığıydı. 1903 yılında Marie fizik dalında doktorasını aldı. Aynı yıl Curie'ler, Henri Becquerel'le birlikte uranyum ve radyoaktif maddeler üzerine incelemeleri

nedeniyle fizik dalında Nobel Ödülü'nü kazandılar.

1906'da Pierre Curie, Paris'te bir at arabasının altında kalarak hayata gözlerini yumdu. Bu olaydan sonra Marie, kendini tamamen bilime adadı. Sorbonne Üniversitesi'nin fizik laboratuvarının yöneticisi olarak Pierre'nin yerini aldı. Burada ders veren ilk kadın oldu.

1911 yılında İsveç Bilimler Akademisi, Marie Curie'ye kimya dalında Nobel Ödülü verdi. Marie, radyumu ve polonyumu keşfetmişti. Hem fizik hem de kimya dallarında Nobel Ödülü kazanan ilk kişi Marie Curie olmuştu.

4 Temmuz 1934'te Marie, çalışmaları sırasında radyuma çok fazla maruz kalmış olduğu için, kan kanseri nedeniyle vefat etti. Marie Curie, ardında bilim dünyasına büyük katkılar bıraktı. Onun bu katkıları günümüzde de fizik ve kimya ile uğraşan bilim insanlarının çalışmalarını etkilemeye devam etmektedir.